

Školní vzdělávací program

Předmět: Volitelný zeměpis

vedoucí autorského týmu: Mgr. Jitka Formánková

členové autorského týmu: Mgr. Marcela Mišunová, Mgr. Filip Worm, Mgr. Silvie Karásková

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Kompletní obsah vyučovacího předmětu je v nižších ročnících víceletého gymnázia organizačně členěn do třech ročníků – sekunda, tercie a kvarta, vždy po jedné vyučovací hodině v týdnu.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu volitelný zeměpis směřuje k:

- k získávání geografických vědomostí, dovedností a návyků s ohledem na své zapojení do občanského života a prostředí, které ho obklopuje
- rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání různých poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- pochopení územních rozdílů, zvláštností, jedinečností, ale i zákonitostí v prostorovém rozmístění geografických objektů, jevů a procesů
- vytvoření mezipředmětových vztahů mezi geografii a ostatními vědními obory,
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- chápání zvláštností různých lidských ras, národů a kultur
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování – posuzovat a porovnávat změny, jevy a procesy v místní krajině a vlastní zemi s jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku

Ve výuce se využívají následující formy a metody práce:

- frontální výuka propojená řízeným rozhovorem s využitím demonstračních pomůcek a obrazového materiálu
- prezentace vlastních názorů v diskusi, referátech, projektech
- práce ve skupinách (s využitím map, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky, exkurze, projekty, návštěvy v muzeu a hvězdárně

Obsah vyučovacího předmětu volitelný zeměpis je velmi úzce spjat s vyučovacími předměty:

- fyzika, biologie, chemie (Člověk a příroda)
- dějepis, výchova k občanství (Člověk a společnost)
- matematika (Matematika a její aplikace)
- informatika (Informační a komunikační technologie)

Ve vyučovacím předmětu volitelný zeměpis jsou realizována tato průřezová témata:

- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova
- Multikulturní výchova

- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

K naplnění jednotlivých klíčových kompetencí žáků nižších ročníků víceletého gymnázia směřují učitelé prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

1. kompetence k učení

- rozvíjí schopnost samostatně vyhledávat informace, třídít je a zpracovávat
- vede žáky k používání odborné terminologie s porozuměním
- rozvíjí schopnost zpracovat informace formou referátu nebo prezentace
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- vhodnou a systematickou motivací rozvíjí pozitivní vztah k učení
- podporuje účast žáků v soutěžích, kde mají možnost srovnávat své vědomosti s jinými žáky, učí se sebehodnocení.
- rozvíjí schopnost geograf. jevy, procesy a objekty kriticky posuzovat, porovnávat, nalézat souvislosti, samostatně formulovat logické závěry a tak vytvářet postoje k okolnímu světu

2. kompetence k řešení problémů

- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací k danému problému z různých informačních zdrojů
- rozvíjí schopnost pochopit problém, vyhledat k němu různé informace, diskutovat o různých možnostech řešení
- vede žáky k argumentaci, k diskusi, k obhajování vlastních výroků a postupů řešení
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a konfrontuje je s praxí

3. kompetence komunikativní

- vede žáky k přesnému vyjadřování myšlenek pomocí geograf. terminologie, ke kultivovanému písemnému a ústnímu projevu
- rozvíjí dovednost pracovat s geograf. informacemi, používat mapy, provádět situační náčrty, ozumět údajům sestavených do tabulek a grafů, používat různých textů a obrazových materiálů
- rozvíjí schopnost odpovídat na geograf. otázky, předkládat geograf. informace ve formě ústních a písemných zpráv, doplněných mapami a nákresy
- zadává úkoly, které žáci řeší s využitím moderní informační a komunikační technologie
- rozvíjí schopnost komunikace (mět vyjádřit své myšlenky, obhájit svůj názor, hodnotit argumentaci jiných)
- vede žáka k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace, k naslouchání a respektování názorů druhých

4. kompetence sociální a personální

- učí žáky pracovat ve skupinách
- seznamuje žáky s pravidly spolupráce v týmu
- vytváří příznivou atmosféru ve třídě a dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky:
 - k dodržování dohodnutých postupů
 - k utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání
 - k hodnocení vlastních výsledků a výsledků skupiny

5. kompetence občanské

- vede žáky k vytváření osobních představ o geograf. a životním prostředí
- rozvíjí schopnost chápat odlišnosti různých lidských ras, národů a kultur a jejich přínos pro rozvoj lidské společnosti
- vede je k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- rozvíjí zájem o cestování a poznávání vlasti a regionů světa s cílem chránit jedinečnost přírodních objektů a lidských výtvorů

6. kompetence pracovní

- rozvíjí individuální schopnosti, pracovat samostatně, provádět různá pozorování v terénu a vyhodnocovat je s využitím vlastních vědomostí
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování ve volné přírodě